Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XIII Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

(м. Харків, 25 листопада 2020 року)

Харків
ХНМУ
2020

УДК 378.016:5:378.6:61(082)/58

С 91

Друкується за рішенням Вченої ради
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 11 від 19. 11. 2020 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

М'ясоєдов В. В. – проректор з наукової роботи Харківського національного медичного університету, д-р мед. наук, проф. кафедри медичної біології, заслужений діяч науки і техніки України;
Краснікова С. О. – декан V факультету з підготовки іноземних студентів ХНМУ, канд. філол. наук, проф.;
Сирова Г. О. – завідувач кафедри медичної та біоорганічної хімії, д-р фарм. наук, проф.;
Книгавко В. Г. − завідувач кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики, д-р біол. наук, проф.;
Фоміна Л. В. – зав. кафедри української мови, основ психології та педагогіки, канд. філол. наук, проф.;
Мещерякова І. П. – в. о. зав. кафедри медичної біології,к. мед. наук, доц;
Чаленко Н. М. – ас. кафедри медичної та біоорганічної хімії;
Синельник В. В. – ст. лаб. Кафедри медичної та біоорганічної хімії.

Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XIII Міжнародної науково-методичної інтернет-конференції, м. Харків, 25 листопада 2020 року. – Харків : ХНМУ, 2020. – 171 с.

У збірнику представлено матеріали більш ніж 100 фахівців та молодих вітчизняних науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, студентам, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами університетської освіти.

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

Матеріали відтворено безпосередньо з авторських оригіналів

378.016:5:378.6:61(082)/58
© Харківський національний
медичний університет, 2020

Зміст

Секція №1 ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ 11

Развитие социального интеллекта у студентов-иностранцев на занятиях по языковой подготовке

Аль-Газо Н.В., Баткина М.В. 11

Змішане навчання як перспективна альтернатива традиційній формі організації освітнього процесу

Аджва Д. З., Саргсян Е. Л., Наливайко О. О. 13

Структура пособия по обучению реферированию научного текста для будущих врачей

Алексєєнко Т.М., Пономарьова А.А. 15

Вплив вимушеної самоізоляції студентів на навчальний процес

Гепенко Л.О., Рисована Л.М. Шубладзе О.Е. 17

Реализация коммуникативно-деятельного подхода в пособии по грамматике для студентов медико-биологического профиля обучения

Демкова Т. Н., Ященко А. А. 18

Значення креативності, мотивації та аксіологічних аспектів у формуванні особистості майбутнього лікаря

Дробова Н. М., Наливайко Н. А. 20

Гейміфікація як засіб підвищення мотивації здобувачів освіти до вивчення змісту дисциплін професійного спрямування в умовах змішаного навчання

Жукова О.А., Стоянова В.С., Семененко О.В. 21

Современные подходы к обучению врачей-интернов-стоматологов

Заболотная И. И. 23

Особливості проведення дистанційного навчання на кафедрі фармакології НМУ імені О.О. Богомольця

Зайченко Г.В., Горчакова Н.О., Клименко О.В., Шумейко О.В. 25

Самостійна робота у підготовці магістрів освітніх педагогічних наук

Кайдалова Л.Г., Яременко О.Д. 27

Дистанційне навчання майбутніх провізорів з дисципліни «Фармацевтична хімія»

Кайдалова Л.Г., Яременко В.Д. 29

Сучасні освітні тенденції

Клочко Н.І., Пірятинська Н.Е. 31

Аспекти соціально-психологічної адаптації іноземних студентів до навчання в університеті

Коваленко Н.І., Замазій Т.М. 32

Сучасна система освіти та вдосконалення професійної діяльності викладача

Коваленко Т. І. 33

Принципи роботи в МАН

Козуб П.А., Козуб С.М. 35

Значущість організації самостійної роботи студентів в умовах надзвичайного віддаленого навчання

Комишан А.І., Абрамова Є.О. 38

Дистанційне навчання: за і проти

Коцар О.В. 40

Досвід дистанційного викладання курсу «Медична інформатика» студентам денної форми в період карантину

Кочарова Т.Р. 42

Особливості формування мотиваційної сфери студентів медичних закладів вищої освіти

Кочнєва О.В. 44

Впровадження цифрових інструментів у процес навчання дисципліни «Фармакологія»

Кравцова Н.В., Зайченко Г.В. 46

Щодо питання про інновації у навчанні іноземних мов

Краснікова С.О., Заборовська С.В. 47

Умови адаптації викладача-початківця медичного університету

Кузнецова М.О. 49

Фактори формування культури академічної доброчесності у письмових роботах здобувачів вищої освіти

Кухтенко Г.П., Солдатов Д.П., Чуєшов В.І., Мартинюк Т.В. 50

Дистанційне навчання в ХНМУ

Левашова О.Л., Чаленко Н.Н., Тішакова Т.С. 52

Особливості вивчення курсу стереометрії здобувачами освіти нематематичних спеціальностей

Майстрюк І.С. 55

Формирование речевой культуры будущих врачей

Мацапура Л.В. , Мирошник Л.В. , Гетманец А.О. 57

Роль клінічної біохімії в сучасній підготовці медика

Микитенко А.О. 59

Формирование речевых навыков и умений на материале аудиотекстов по специальности

Мухортова О.Д., Ткаченко О.В. 60

Використання інтерактивних методів навчання

Наливайко О. О., Землін Ю. С., Вакуленко А. І. 62

Організація навчання у закладах вищої освіти КНР в умовах карантинних обмежень

Наливайко О. О., Кулакова І. С., Резніченко Г. І., Бондаренко А. Ю., Кудаєва О. О. 64

Кібербулінг в освіті

Наливайко О. О., Наливайко Н.А. 65

Проєктно-ігрові технології навчання

Наливайко О. О., Наливайко Н.А., Масіч С. Ю. 67

Педагогічна самоосвіта майбутніх лікарів

Рибалко Л. С., Котелюх М. Ю. 69

Навчання майбутніх медиків у сучасному інформаційному просторі

Сирова Г.О., Лапшин В.В., Чаленко Н.М., Копотєва Н.В. 70

Голосова культура викладача хімії

Сирова Г.О., Макаров В.О., Перетяга Л.Е., Завада О.О. 71

Мотивація і інтеграція – елементи оптимізації навчального процесу студентів медиків

Сирова Г.О., Петюніна В.М., Присяжний О.В. 73

Методи стимулювання майбутніх лікарів-стоматологів до професійно-орієнтованої самореалізації в освітньому процесі вищої медичної освіти

Славінська Ю. С. 75

Навчально-дослідницька робота як компонент професійної підготовки бакалаврів біотехнологів

Стрілець О. П., Стрельников Л. С. 77

Использование дидактических принципов в практике языковой подготовки иностранных студентов

Тарлева А.В., Козка И.К. 79

Досвід впровадження дистанційних технологій навчання під час вивчення медичної хімії

Тішакова Т.С., Левашова О.Л., Н.М. Чаленко 81

Використання інтерактивних технологій у закладах вищої освіти

Тюпова А.І. 83

Метод проблемного навчання у вищих навчальних закладах

Ференчук Є.О. 84

Варіативні навчальні проєктні завдання як засіб стимулювання майбутніх учителів хімії до професійної самореалізації у освітньому процесі

Хоу Ісюань 85

Особливості організації уроку математики для дітей з особливими освітніми потребами

Цись Я.В. 86

Тестування за допомогою платформи Moodle як засіб контролю та покращення якості засвоєння навчального матеріалу студентами

О.С. Шевченко, І.А. Овчаренко, О.О. Погорєлова 88

Psychotechnics as a means of self-regulation of the teacher

Iukhno N.V. 90

Formation of competence in listening of future foreign languages specialists with higher education

Komyshan A.I., Bykova M.V. 91

Syllabus of the Educational Discipline “The English Language”

Krasnikova S.O., Kozka I.K. 93

A didactic approach to overcoming the difficulties of distance learning

Petrova O. B. 95

The role of laboratory practicum in the discipline "Analytical Chemistry" for students of speciality "Technologies of Medical Diagnostics and Treatment"

Syrova G.O., Savelieva O.V., Lukianova L.V. 96

Use of innovative teaching methods at the Department of Clinical Anatomy and Operative Surgery

Yevtushenko I.Y., Padalitsa M.A., Pohorielova O.O. 99

Секція №2 ХІМІКО-ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКИ 101

Дослідження аспектів дії лікарських рослин, що використовуються у фітотерапії при лікуванні артеріальної гіпертензії

Зудова Є. Ю., Хворост О. П. 101

Сучасні аспекти викладання природничо-наукових дисциплін у дистанційному форматі освіти.

Казакова В. С. 102

Вплив ультразвуку на концентрування гумінових речовин

Каліненко О.С. 103

Аналіз застосування технологій digital-маркетингу здобувачами вищої освіти під час карантину

Кобець М. М., Кобець Ю. М., Філіпцова О. В. 104

Розробка методики кількісного визначення алкалоїдів термопсису в проміжній продукції – водному екстракті трави термопсису ланцетовидного

Ковпак Л. А., Капустянський І. Ю., Ковпак О. В……105

Центела азіатська – перспективне джерело лікарських засобів

Крюкова А.І., Чумак І. Є., Рубан О.А., Владимиров О.Ю. 107

Визначення саліцилової кислоти в м’яких лікарських формах

Курінна О.Г., Бевз О.В., Сич І.А. 108

Визначення параметрів екстракції комплексу лікарської рослинної сировини

Кухтенко О.С., Чорновол О.Ю., Манський О.А., Кухтенко Г.П. 109

Кількісне визначення загальної золи у серіях плодів калини звичайної

Леонтієв Б. С., Хворост О. П. 111

Вплив умов синтезу та концентрації Європію (III) на люмінесцентні властивості $K_3Gd(PO_4)_2$:Eu

Лисенко А. В., Лисенко Т. А., Лазюка Ю. В. 112

Розробка методик визначення цитизину в таблетках для лікування нікотинової залежності
Музика Г.О., Криванич О.В., Бевз Н.Ю., Георгіянц В.А. 113
Розробка методик визначення гліцину в готових лікарських засобах
Приходько Ю.О., Криванич О.В., Бевз О.В., Перехода Л.О. 115
Комп'ютерний прогноз токсичности як альтернативний метод дослідження
Г.О. Сирова, Н.М. Чаленко, В.В. Синельник 117
Лабораторний контроль вмісту поліфенолів у рослинних екстрактах
Терещенко Н. Ю...... 119
Методи хроматографії у підготовці фахівців галузі охорони здоров'я
Терещенко Н. Ю., Лисенко Т.А., Костирко О.О., Зайцева Г.М., Калібабчук В.О. 121
Синтез та вивчення біологічної активності заміщених 5-нітро-9-аміноакридину
Яременко В.Д., Бородавка Л.С. 123
Синтез і експериментальні скринінгові дослідження субстанцій на основі щавлевої кислоти
Яременко В.Д., Постол А.Р. 125
Секція №3 МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ НАУКИ 128
Взаємозв'язок косметології і spa в профілактиці захворювань шкіри
Башура О.Г., Миргород В.С., Бобро С.Г. 128
Науково-дослідна робота здобувача вищої освіти – фактор його професійного зростання
Бурлака І.С., Омельченко З.І...... 129
Використання інтерактивних технологій навчання при викладанні медичної біології
Джамєєв В. Ю. 130
Розробка нових комбінованих лікарських засобів для лікування термічних опіків
Дорошенко А.І., Зайченко Г.В., Горчакова Н.О. 132
Особливості викладання медичних дисциплін за професійним спрямуванням для студентів спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» в умовах пандемії COVID-19
Кіреєв І.В., Жаботинська Н.В...... 133

Проблеми дистанційного викладання дисципліни «Біологія з основами генетики» для студентів фармацевтичного факультету ОНМедУ
Комлевой О.М., Шевеленкова А.В. 134
Маски проти коронавірусу
Коцар О.В., Калашник Ю.М. 136
Оцінювання знань студентів в умовах дистанційного навчання
Кузнецов К.А. 137
Вплив дистанційного навчання на рівень підготовки з біології студентів першого курсу
Кузнєцова І.К. 139
У пошуках шляху покращення викладання медичної біології
Кулаченко Б.В. 140
Використання платформи Moodle під час викладання медичної біології
Кушнірик О.В., Караван Ю.В. 141
Наночастки міді, отримані за допомогою мікроорганізмів, та їх антибактеріальні властивості
Лазюка Ю.В., Скроцька О.І., Лисенко Т.А., Лисенко А.В. 142
Методика викладання медичної біології студентам медичного університету у період адаптивного карантину
Левицька Н.А. 144
Емоційне та професійне «вигорання» педагога
Мещерякова І.П., Макашова О.Є. 145
Робоча книга-зошит із навчальної дисципліни «Медична біологія» як варіант навчального посібника для студентів-першокурсників медичного вишу
Пашолок С. П., Бажора Ю. І., Шевеленкова А. В. 147
Ефективність взаємодії клінічних та теоретичних кафедр на післядипломному етапі навчання лікарів-стоматологів у форматі дистанційної освіти
Соколова І. І., Штанюк Є. А. 149
Морфологічна оцінка ефективності вагінального гелю з ресвератролом та гіалуроновою кислотою при експериментальному гіпоестрогеновому стані
Стрига О.А., Зайченко Г.В., Савченко Н.В., Савосько С.І. 151
Викладання фармакотерапії з урахуванням доказової медицини
Філіпець Н. Д., Філіпець О. О., Кметь О. Г. 153

Викладання медичної генетики в умовах «он-лайн» навчання студентам IV курсу напрямку «Медицина»

Чеснокова М.М., Шевеленкова А.В., Сметюк О.О., Ткачева О.М. 155

Клініко-анамнестична характеристика перебігу перименопаузи у жінок сучасного мегаполісу

Щербина М.О., Страховецька М.В. 157

Варіанти клінічного перебігу та морфологічні форми аденоміозу

Щербина М.О., Чехунова А.О. 158

Акушерські та перинатальні наслідки у вагітних зі «зрілою» шийкою матки

Щербина М.О., Шелест Н.В. 160

Дистанційне навчання при викладанні біологічної хімії студентам фармацевтичного факультету БДМУ за умов карантину

Яремій І.М. 161

Секція №4 ФІЗИКА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ 164

Переваги та проблеми диджиталізації освітнього процесу

Зайцева О.В., Бондаренко М.А., Мещерякова О.П., Морозова О.М., Гузе С.К. 164

Цифрова еволюція викладання дисциплін на кафедрі медичної та біологічної фізики і медичної інформатики

Кнігавко В.Г., Зайцева О.В., Бондаренко М.А., Пономаренко Н.С., Рукін О.С. 166

Організація захисту інформації медичної інформаційної системи

Радзішевська Є.Б., Рисована Л.М., Бородкіна Г.М., Мацько А.М. 167

Інформаційна система визначення психосоматичних і психоемоційних порушень людини

Рисована Л.М.[1], Висоцька О.В.[2], Гордієнко Н.О.[1], Гранкіна С.С.[1] 169

варіантів кросинговеру, тобто кількість можливих точок обміну гомологічними ділянками, за яких гени з особливими ознаками залишаються в тих же хромосомах, або опиняються у різних. Підраховуючи вірогідність виникнення рекомбінантних варіантів, студенти дійшли висновку, що частота кросинговеру між «особливими» генами прямо пропорційна відстані між ними.

Розробка нових комбінованих лікарських засобів для лікування термічних опіків

Дорошенко А.І., Зайченко Г.В., Горчакова Н.О.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Опіки залишаються важливою проблемою медицини навіть у 21 сторіччі. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я у світі щорічно реєструється 11 мільйонів випадків опіків, з яких 180 тисяч закінчуються летально. Найчастішою причиною смерті пацієнтів з опіковою травмою є розвиток інфекційного процесу, лікування якого ускладнюється антибіотикрезистентністю мікроорганізмів до більшості антибіотиків. Тому розробка нових комбінованих засобів, що володітимуть сорбційною, протимікробною та ранозагоювальною дією є перспективним напрямком фармакології.

Незважаючи на те, що антисептики, які застосовуються у медичній практиці характеризуються широким спектром антибактеріальної дії, більшість з них не впливає, або навіть пригнічує ранозагоювальний процес.

Кафедрою фармакології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця сумісно з Інститутом хімії поверхні імені О.О. Чуйка НАН України був розроблений композит нанодисперсного кремнезему з полігексаметиленгуанідину гідрохлоридом.

У дослідах *in vitro* композит продемонстрував помірну сорбційну активність щодо високомолекулярних сполук, особливо при низькому pH, що характерне для гнійної рани. Також композит пригнічував формування біоплівки *P. aeruginosa* більше ніж на 90% і руйнував вже сформовані 1-добову та 5-добову

біоплівку, також у дослідженнях впливу на міграцію *P. aeruginosa* у агарі попереджував прикріплення мікроорганізмів до поверхні. Дані результати свідчать про виражену протимікробну активність композиту та його вплив на фактори формування антибіотикорезистентності, такі як прикріплення до субстрату та утворення біоплівки.

У дослідах *in vivo* на моделі термічного опіку у щурів, композит сприяв загоєнню термічного опіку, зменшуючи площу рани на 88% на 21-й день спостереження, порівняно з препаратом порівняння хлоргексидином, який сприяв зменшенню площі на 76%. Також швидше порівняно з хлоргексидином підвищував рівень протизапального цитокіну IL-10 – на 21 добу проти 28 доби.

Дані дослідження свідчать про виражену протимікробну, ранозагоювальну та протизапальну активність композиту НДК+ПГМГ-ГХ, навіть при помірних показниках сорбційної активності. Це дає змогу рекомендувати даний композит для лікування термічних опіків, в тому числі інфікованих.

Особливості викладання медичних дисциплін за професійним спрямуванням для студентів спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» в умовах пандемії COVID-19.

Кіреєв І.В., Жаботинська Н.В.

Національний фармацевтичний університет

Навчально-науковий інститут прикладної фармації, м. Харків

Пандемія COVID-19 внесла свої корективи в навчальний процес, примусивши уряди багатьох країн перевести заклади вищої освіти на дистанційну форму навчання, яка є відкритою системою навчання, що передбачає інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу студентів з матеріалами інформаційної мережі за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. В Національному фармацевтичному університеті для забезпечення дистанційного навчання студентів спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» використали поєднання навчання в умовах ZOOM-конференцій та на платформі MOODLE.